

Format aanvraag maatwerktraject

Naam maatwerktraject: behoeftepeiling dagactiviteiten en daginvulling van inwoners met dementie en een migratieachtergrond woonachtig in de gemeente Emmen. Met de uitkomsten van dit maatwerktraject worden voorbereidingen getroffen voor implementatie van cultuursensitief en cultuurspecifieke wensen.

Naam netwerk	Netwerk dementie Drenthe
Naam + functie contactpersoon	Rika Roffelsen, coördinator netwerk dementie Drenthe
Overzicht van deelnemende organisaties in het traject	Gemeente Emmen Sedna, aanbieder welzijnswerk Tangenborgh, VVT-aanbieder Icare, VVT-aanbieder De Hooimijt, dagbesteding Pelita, mantelzorgorganisatie Pharos, sleutelfiguren; Nour Saadi en Saleem Bachara uit Emmen Kennismaken met Nour Saadi - Huisarts-Migrant.nl
Patiënten- of mantelzorgorganisatie betrokken?	☒ Ja, namelijk Alzheimer Nederland als adviseur binnen netwerk dementie Drenthe en Pelita (Stichting Pelita is een Nederlandse welzijnsorganisatie die zich inzet voor mensen afkomstig uit Nederlands-Indië .) ☐ Nee, omdat.....
Mensen met dementie en/of mantelzorger betrokken?	☒ Ja, de mantelzorger van mensen met een niet westerse achtergrond uit de regio Emmen ☐ Nee, omdat.....
Financiers uit de regio betrokken (zorgverzekeraar, zorgkantoor of gemeente)?	☒ Ja, namelijk gemeente Emmen, deze participeert en levert een jaarlijkse financiële bijdrage aan netwerk dementie Drenthe ☐ Nee, omdat.....
Naam projectleider en bestuurlijk portefeuillehouder	Erik Giethoorn, voorzitter netwerk dementie Drenthe, bestuurlijk portefeuillehouder. Aanspreekpunt vanuit netwerk dementie Drenthe is Rika Roffelsen, coördinator netwerk dementie Drenthe

	Projectleider wordt de uitvoerende partij van dit behoefteonderzoek.
Beoogde start- en looptijd project	Augustus 2024 – mei 2025
Welk probleem/knelpunt in het kader van zorgstandaard dementie wordt aangepakt?	Aanbeveling 5. Er is een regionale structuur van waaruit op laagdrempelige wijze begrijpelijke publieksinformatie en individuele voorlichting wordt geboden, cultuursensitief, in diverse communicatievormen, gericht op vier groepen: personen met dementie zelf en diens mantelzorgers, vrijwilligers, professionals en samenleving. Aanbeveling 7. De signalering van dementie is bij personen op jonge leeftijd, personen met een verstandelijke beperking en migranten gericht op specifieke kenmerken. (Deze aanbeveling zal geen hoofdthema zijn binnen dit maatwerktraject maar is zeker een onderdeel om alert op te zijn en bevindingen tijdens de onderzoeksfases worden meegenomen voor vervolgacties binnen o.a. het huisartsendomein, zie vervolg in borging) Aanbeveling 12. Professionals ondersteunen personen met dementie en mantelzorgers in behoud van en zoeken naar betekenisvolle activiteiten. Uiteindelijk willen we bereiken om door een gedegen onderzoek in dit maatwerktraject te komen tot het voorstel voor implementatie van cultuursensitief en cultuurspecifieke wensen voor niet westerse migranten en dementie in de gemeente Emmen. Dit sluit aan op: Aanbeveling 19. Er zijn geschikte, voldoende en op maat gesneden (flexibele) respijtvorzieningen in de buurt, afgestemd op behoeften en (culturele) achtergronden van mantelzorgers en personen met dementie.
Globale inhoud van het project	Achtergrond; Uit onderzoek blijkt dat de match tussen de behoeften van migrantenouderen en het reguliere dementieaanbod als het gaat om bijvoorbeeld dagopvang of respijtzorg niet altijd goed is. (Aan de slag: Integrale zorg en ondersteuning voor migranten met dementie, Dementiezorg voor elkaar, December 2020) Ook in de gemeente Emmen wordt dit ervaren. Het wordt als lastig ervaren om een juiste manier van daginvulling te vinden voor iemand met dementie met een niet-westerse migratieachtergrond. Uit

gesprekken met een klein aantal mantelzorgers, die de zorg hebben voor een familielid met dementie met een niet-westerse migratieachtergrond en uit gesprekken met een aantal betrokken professionals (casemanager dementie en een wijkverpleegkundige) komt dit naar voren. Ook de sleutelfiguren uit de regio Emmen, vanuit Pharos, geven aan dat in de gemeente Emmen onderzoek naar vervolgstappen nodig is om op te halen welke behoefte aan ondersteuning er is voor inwoners met een niet westerse achtergrond en dementie.

Landelijk streeft de overheid na dat in 2030 80 procent van de thuiswonende mensen met dementie een toegankelijke ontmoetingsplek heeft vlakbij huis. Dit vraagt om het ontwikkelen van meer ontmoetingsplekken die vertrouwd zijn met dementie en waar mensen met dementie en mantelzorgers welkom zijn. Deze plekken zijn van belang voor mensen met dementie om gezond te blijven, om contact met anderen te blijven houden en om zelf beter leren om te gaan met dementie. Dit worden zinvolle activiteiten genoemd, die ook een gunstig effect hebben voor de mantelzorger. De behoefte hiernaar zal groeien, ook omdat vanuit de nieuwe vorm van ondersteuning namelijk de sociale benadering van dementie, de leefwereld en de eigen omgeving centraal staat. Het gaat hierbij om vormen van geïndiceerde dagopvang, voorzieningen in het voorliggend veld of dementievriendelijke activiteiten in de eigen omgeving van de mensen en buitenshuis. Inspiratiewijzer dementie (zonmw.nl)

Er zijn twee aspecten die van belang zijn bij de behoefte van mensen met dementie met een migratieachtergrond, namelijk cultuur sensitieve zorg en cultuurspecifieke zorg. Bij cultuur sensitieve zorg is het van belang om vanuit een open en bewuste houding, met begrip en waardering voor verschillende culturen en achtergronden te communiceren. Cultuurspecifieke zorg is meestal gericht op mensen uit één regio of één land. Binnen dagopvang en respijtzorg vragen beide aspecten om specifieke aandacht. Dit heeft invloed op het vinden van een juiste vorm van daginvulling.

In de gemeente Emmen wonen in 2023 108.765 inwoners, daarvan hebben 13.984 een migratieachtergrond (12,8%). Van deze groep inwoners met een migratieachtergrond zijn er 4.532 inwoners van 65 jaar en ouder met een westerse

	achtergrond (4,2%) en 2.515 inwoners van 65 jaar en ouder met een niet-westerse migratieachtergrond (2,3%). Het aantal 65-plussers met een migratieachtergrond betreft ongeveer de helft van de totale groep met een migratieachtergrond, waarbij de groep migranten met een niet-westerse achtergrond het hoogste risico op het ontwikkelen van dementie hebben. <u>Dementie bij niet-westerse migranten: onbekendheid en schaamte (huisarts-migrant.nl)</u> Gezien het grote aantal inwoners met een niet-westerse achtergrond in de gemeente Emmen en het gegeven dat van deze groep een grote groep dementie heeft of gaat krijgen kiezen wij ervoor om dit maatwerktraject/onderzoek binnen de gemeente Emmen te laten plaatsvinden.
Beknopte omschrijving doel traject	De vraag die wij willen onderzoeken luidt: Wat is de behoefte voor dagactiviteiten en daginvulling van thuiswonende inwoners van Emmen met dementie en een niet- westerse migratieachtergrond? Hierbij gaat het om diverse vormen van daginvulling, zowel in het voorliggend veld als maatwerkvoorzieningen-WMO. De deelvraag hierbij is: Welke vormen van bestaande en nieuwe dagactiviteiten, daginvulling en respijtzorg passen al bij de behoefte van/ zijn al geschikt voor thuiswonende inwoners van Emmen met dementie en een niet-westerse migratieachtergrond
Beoogde resultaten traject	Door middel van het ophalen van informatie, en het toetsen van de aanbevelingen zal de behoefte voor dagactiviteiten en daginvullingen in beeld gebracht worden en wordt de match met bestaand aanbod of nieuw aanbod duidelijk. Op basis hiervan worden realistische aanbevelingen gedaan om het dementieaanbod gericht op dagactiviteiten, daginvulling en respijtzorg voor thuiswonende inwoners van Emmen met dementie en een niet-westerse achtergrond te laten matchen met de behoeften en de mogelijkheden. Deze uitkomsten moeten zorgen voor een bewustwording op het thema en bijdragen aan het creëren van draagvlak voor de invulling van het vervolgtraject. De provincie Drenthe heeft een convenant dementievriendelijk <u>https://www.alzheimer-nederland.nl/regios/drenthe/convenant-dementievriendelijk-drenthe-is-verlengd</u>

	Dit convenant is ook door de gemeente Emmen ondertekend. Deze gemeente zet zich met een dementievriendelijke werkgroep (bestaande uit: beleidsmedewerker, welzijnsmedewerker, casemanager dementie, aanbieder begeleiding) in om voor alle inwoners van de gemeente passende ondersteuning aan te bieden. De uitkomsten van dit onderzoeken geven handvatten voor het vervolg m.b.t. inzet/passende ondersteuning voor de niet westerse migrantengroep die woont in de gemeente Emmen. De uitbreiding of wijzigingen van voorzieningen kan zowel in het voorliggend veld als in de maatwerkvoorziening WMO nodig zijn, hiervoor geeft dit onderzoek handvatten voor een vervolgproject binnen de gemeenten uit het HEMA-gebied (Hoogeveen, Emmen, Meppel, Assen). Met de juiste data de juiste stappen zetten en de betrokken partijen met elkaar verbinden voor de inwoners met een niet westerse migratieachtergrond en dementie.
Tijdspad/ planning van het traject	Tijdspad Fase 1: Augustus/ september 2024: 1. Literatuurstudie dementie en migratieachtergrond met als doel topics voor de semigestructureerde interviews vast te stellen. 2. Informatie en kennis ophalen bij partners in Emmen over bestaand aanbod en succesfactoren 3. Opbouwen netwerkcontacten partners in Emmen voor de werkgroep Fase 2: September t/m november 2024 4. Topics voor semigestructureerde vragenlijst en aanvullende werkvormen vaststellen 5. Sleutelfiguren en vindplaatsen voor inwoners met een migratieachtergrond leren kennen 6. Deelnemers (mantelzorgers) voor gesprekken werven via netwerkcontacten, sleutelfiguren en door ontmoeting op de vindplaatsen Fase 3: December 2024 t/m februari 2025 7. Semigestructureerde interviews uitvoeren, minimaal 5 en maximaal 12 8. Uitwerken interviews, behoeften en aanbevelingen formuleren Fase 4: Maart/ april 2025 9. Groepsgesprek deelnemende mantelzorgers, verdieping en aanvulling op de resultaten. Uitwisseling met inwoners met gelijke ervaringen 10. Aanvullen en bijstellen uitkomsten onderzoek

	11. Groepsgesprek met werkgroep, betrokken professionals als realiteitscheck. Zijn de aanbevelingen realistisch en haalbaar? Wat is nodig om draagvlak te creëren om aanbevelingen ook uit te voeren? 12. Advies op aanbevelingen door een adviseur van Movisie, op basis van wetenschappelijke achtergrond en kennis van pilots in Nederland met betrekking tot dit thema. Fase 5: Mei 2025 13. Afronding en presentatie onderzoeksresultaten, draagvlak creëren voor een vervolg.
Hoe wordt het traject / resultaten (duurzaam) geborgd?	Voorstel voor borging is als volgt: Uitbreiden naar 4 gemeenten in Drenthe. Te weten Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen. Het zogenaamd HEMA-gebied Drenthe. In deze steden bevindt zich o.a. een moskee. We gaan op basis van de aanbevelingen van dit onderzoek het aanbod van dagactiviteiten/daginvulling geschikt maken voor mensen met een niet westerse migratieachtergrond. De doelstelling is in ieder geval voor het HEMA-gebied. Binnen dit HEMA-gebied houden wij rekening met cultuurspecifiek en cultuursensitief. Lees maatwerk. Om dit te realiseren doen we een vervolgvoorstel bij ZonMw via de gemeenten uit het HEMA-gebied zoals hierboven beschreven. https://www.zonmw.nl/nl/nieuws/binnenkort-nieuwe-subsidieronde-voor-gemeenten-aan-de-slag-met-zinvolle-dagactiviteiten-voor Tijdens dit onderzoek de overkoepelende organisatie van huisartsen in Drenthe, genaamd "Dokter Drenthe" meenemen in de ontwikkelingen van dit maatwerktraject. Vanuit perspectief van de huisartsen in Drenthe binnen de kernteams (Ha, SO, WV, welzijnswerk, CMD) om aandacht voor het onderwerp te hebben. Dit om inwoners van Drenthe met een niet-westerse achtergrond met dementie en woonachtig in Drenthe waar mogelijk onderdeel van de samenleving te laten blijven.
Welke andere initiatieven hebben gediend als goed voorbeeld en/of inspiratie?	De inspiratie, tot dit behoefteonderzoek, is onder andere gehaald uit gesprekken met professionals die werken met inwoners met een niet westerse migratieachtergrond en mantelzorgers van betrokkenen. Daarnaast ook uit; - Pharos Onlinebijeenkomsten sleutelfiguren gevolgd https://www.zorgvoorbeter.nl/actueel/agenda/vragenuurtje-sleutelfiguren-mensen-migratieachtergrond

	- Fysieke bijeenkomst gevolgd op 4 november 2023 vanuit Pelita Assen en Hoogeveen www.pelita.nl - Fysieke leerbijeenkomst ZSD op 26-3 in Utrecht gevolgd https://www.zorgstandaarddementie.nl/actueel/agenda/inspiratiebijeenkomst-goede-voorbeelden-thema-migratie - Ter inspiratie: Migranten en dementie Verhalen uit Amsterdam Nieuw-West file:///C:/Users/User/Downloads/online-PHAROS-Migranten-en-dementie.pdf - file:///C:/Users/User/Downloads/vragenlijst-huidige-situatie-netwerk-dementie-onder-mensen-met-een-migratieachtergrond.pdf ontwikkeld door Pharos en DNN Windesheim heeft een scholing, aan CMD in Drenthe gegeven, over "zorg en ondersteuning voor mensen met een migratieachtergrond". Vraag vanuit CMD, welke invulling vanuit voorliggend veld en maatwerkvoorziening WMO aan daginvulling is er nodig en wat kan er vervolgens aangeboden worden, als deze er niet is?
	Juni 2023
Bijlagen, minimaal: - Alle ontvangen offertes - Definitieve offerte - Begroting volgens P*Q	